

**ACORD 100/2015, de 15 de juliol, del Ple
del Consell de l'Audiovisual de Catalunya**

Sobre l'anàlisi del programa .Cat, emès per TV3 el 28 de maig de 2015

Fets

1r. En l'àmbit de les funcions ordinàries de control dels mitjans públics audiovisuals sota la competència de la Generalitat de Catalunya, l'Àrea de Continguts del Consell de l'Audiovisual de Catalunya, mitjançant l'Informe 27/2015, ha efectuat l'anàlisi del programa .Cat, emès per TV3 el 28 de maig de 2015.

2n. L'Informe assenyala que el programa .Cat és un espai de debat i anàlisi de l'actualitat, principalment política, que TV3 emet els dijous a les 22.30 hores. La durada aproximada és de 75 minuts.

El programa tracta amb profunditat un tema (o, més ocasionalment, dos) a través d'una entrevista a persones de rellevància respecte d'aquella o aquelles qüestions. A continuació s'obre un debat en què participen persones relacionades amb la qüestió tractada així com professionals del món del periodisme, la politicologia, etc. Eventualment, el programa també ofereix un reportatge relacionat amb la temàtica de l'emissió.

3r. De l'anàlisi del programa .Cat, emès el 28 de maig de 2015, se'n desprèn fonamentalment el següent:

- el programa planteja un debat entre "els actors sobiranistes" per saber "com enfoca el sobiranisme les eleccions del setembre".
- la conductora –Ariadna Oltra– explicita el tema en la presentació: "[...] És a aquests, als sobiranistes, als qui avui preguntem com veuen el procés després d'aquestes eleccions municipals i amb les eleccions al Parlament d'aquí a quatre mesos justos".
- totes les persones que participen en el debat es caracteritzen per representar partits i entitats que públicament han defensat posicionaments sobiranistes, tot i que des de punts de vista no necessàriament coincidents.

4t. Vist l'informe de l'Àrea Jurídica d'aquest Consell, les consideracions del qual es reproduïxen íntegrament:

«Consideracions jurídiques

Primera. Qualificació del marc d'anàlisi en què operen els drets a la llibertat d'expressió i d'informació

Les lletres a i d de l'apartat 1 de l'article 20 de la CE reconeixen com a drets fonamentals el dret a expressar i difondre lliurement els pensaments, les idees i les opinions mitjançant la paraula, l'escriptura o qualsevol altre mitjà de reproducció (llibertat d'expressió) i el dret a comunicar o a rebre lliurement informació veraç per qualsevol mitjà de difusió (llibertat d'informació).

Des del punt de vista del tractament d'aquests drets fonamentals, la llibertat d'informació comprèn la comunicació de fets susceptibles de ser contrastats amb dades objectives i te

com a titulars els membres de la col·lectivitat i els professionals del periodisme (per totes, SSTC 29/2009, de 26 de gener i 77/2009, de 23 de març); mentre que la llibertat d'expressió té un camp d'acció més ampli que la llibertat d'informació (per totes, STC 104/1986, de 17 de juliol, i 139/2007, de 4 de juny), atès que no inclou la comunicació de fets, sinó l'emissió de judicis, creences, pensaments i opinions de caràcter personal i subjectiu.

Convé precisar, però, com ha recordat el Tribunal Suprem a la Sentència de 27 de desembre de 2013, que "[...] la veracidad solo es objeto de examen en los supuestos en los que la libertad de información está afectada, pues no es elemento que deba ser valorado en la libertad de opinión [...]", és a dir, la veracitat resta exclosa de l'àmbit en què opera la llibertat d'expressió.

En el supòsit que s'analitza, un debat en format televisiu, les intervencions que s'hi efectuen tenen l'objecte de *discutir àmpliament amb un o més interlocutors*,¹ sobre els diferents plantejaments i perspectives que les forces polítiques parlamentàries i socials més representatives sobiranistes tenen en relació amb les eleccions al Parlament de Catalunya del proper 27 de setembre d'enguany. Així mateix, el programa també inclou, prèviament al debat, una entrevista als representats de CiU i ERC, que posteriorment hi participen. Per tant, les expressions de les persones intervinents en el programa *.Cat*, en consideració a les opinions i els judicis de valor que s'hi expressen, queden vinculades a l'exercici del seu dret a la llibertat d'expressió.

Segona. El principi de pluralisme i les missions del servei públic audiovisual de competència de la Generalitat

L'apartat 1 de l'article 1 de la Constitució espanyola (CE) reconeix com a valor superior de l'ordenament jurídic, entre d'altres, el pluralisme polític. També, l'apartat 3 de l'article 20 del text constitucional, determina que els mitjans de comunicació públics, a diferència dels privats, estan sotmesos al control parlamentari i al deure de garantir l'accés als grups socials i polítics significatius. Així mateix, l'article 5 de la Llei 22/2005, de 29 de desembre, de la comunicació audiovisual de Catalunya (LCA), estableix que "[...] El pluralisme en la comunicació audiovisual és una condició essencial per al compliment de la llibertat d'expressió, d'informació i de comunicació, i garanteix la lliure formació de l'opinió pública i la diversitat i la cohesió socials [...]".

En efecte, la llibertat dels prestadors de serveis de comunicació audiovisual en la direcció editorial de la seva programació ve establerta en l'apartat 1 de l'article 10 de la Llei 7/2010, de 30 de març, general de la comunicació audiovisual (LGCA) en els termes següents: "[...] Els prestadors del servei de comunicació audiovisual tenen el dret a fixar la direcció editorial mitjançant la selecció dels continguts i la determinació dels horaris [...]".

Aquest dret (a fixar la direcció editorial) té el seu encaix, amb caràcter general, en la consideració que les comunicacions audiovisuals (apartat 2 de l'article 2 de la LGCA) són manifestacions de la llibertat d'expressió, reconeguda a l'article 20 CE, que legitima que el prestador pugui tenir un determinat posicionament davant una realitat concreta i pugui expressar-ho mitjançant l'emissió dels seus continguts.²

¹ Definició extreta del Diccionari de l'Institut d'Estudis Catalans.
<<http://dlc.iec.cat/results.asp?txtEntrada=debatre&operEntrada=0>>

² Sentència de l'Audiència Nacional, de 23 de maig de 2011: «[...] Por ello ninguna duda cabe a juicio de la Sala de que en esa dinámica ponderativa que la jurisprudencia constitucional impone ha de ser colocada, en primer término, aquella libertad de expresión, con el especial alcance, además, que tal libertad adquiere en el caso de

Ara bé, l'apartat 3 del mateix article 10 de la LGCA estableix limitacions a aquesta llibertat editorial en determinar que "[...] La llibertat de prestació del servei de comunicació audiovisual s'ha d'exercir d'acord amb les obligacions que, com a servei d'interès general, són inherents a la comunicació audiovisual i al que preveu la normativa en matèria audiovisual [...]". A aquest efecte, cal recordar que la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals (CCMA) és el prestador del servei públic audiovisual de la Generalitat de Catalunya, i que TV3 és la denominació comercial d'un dels seus programes (de televisió); i l'apartat 2 de l'article 26 de la LCA, atribueix al prestador el compliment de les missions i els principis del servei públic de comunicació audiovisual de la Generalitat. Així mateix, cal tenir en compte que correspon al Consell de l'Audiovisual de Catalunya (CAC), d'acord amb la lletra c de l'article 115 LCA "[...] Vetllar pel compliment de les missions de servei públic i especialment de les que estableix el contracte programa i informar-ne el Parlament [...]".

En relació amb les missions assenyalades, l'apartat 1 de l'article 26 LCA estableix que la missió principal del servei públic de comunicació audiovisual de la Generalitat de Catalunya és oferir als ciutadans de Catalunya un conjunt de continguts "[...] orientats a la satisfacció de llurs necessitats democràtiques, socials, educatives i culturals, garantint de manera particular l'accés [...] a una oferta d'entreteniment de qualitat [...]". A aquest efecte, "[...] s'han d'emprar tots els llenguatges, els formats i els gèneres propis de la comunicació audiovisual que resultin més adequats en cada cas [...]". D'altra banda, l'apartat 3 del mateix precepte fixa com a missions específiques de servei públic: "[...] la transmissió d'una informació veraç, objectiva i equilibrada, respectuosa amb el pluralisme polític, social [...]" (lletra b); i "[...] la promoció activa de la convivència cívica, el desenvolupament plural i democràtic de la societat, el coneixement i el respecte a les diverses opcions i manifestacions polítiques, socials [...] presents al territori de Catalunya. En aquest context és necessari l'ús de tots els llenguatges, formats i discursos que, dins el respecte i l'atenció a la diversitat i el pluralisme, permetin el diàleg, la comprensió i la cohesió entre les diverses opcions, i entre les diverses àrees del territori de Catalunya [...]" (lletra g).

En desenvolupament i aplicació d'aquestes previsions, les disposicions preliminars del *Llibre d'estil* de la CCMA assenyalen que aquest document "[...] estableix el marc editorial, el marc lingüístic i les normes periodístiques i professionals dels diversos mitjans que la integren: televisió, ràdio, internet i altres plataformes [...]".

El *Llibre d'estil* de la CCMA està format per una *Guia editorial* i un *Manual d'ús* en què es desenvolupen les directrius de la *Guia editorial* amb la finalitat de constituir un marc a partir del qual es puguin resoldre qüestions deontològiques i relatives a l'emissió dels continguts.

empresas prestadoras de servicios de comunicación audiovisual. En este último sentido (y anticipando ya algunas consideraciones sustanciales sobre las que de inmediato se regresará) el Tribunal Constitucional (entre otras SSTC 165/1987, 76/1995 y 176/1995) ha declarado que la protección constitucional de la libertad de expresión alcanza un máximo nivel cuando es ejercitada por los profesionales de la información a través del vehículo institucionalizado de formación de la opinión pública que es la prensa, entendida en su más amplia acepción (STC 165/1987), donde se incluyen sus modalidades cinematográfica, radiofónica o televisiva, cuya actividad ha sido calificada también como "función constitucional" (STC 76/1995) por formar parte del sistema de frenos y contrapesos en que consiste la democracia.

La libertad de expresión no es, por otra parte, un derecho de rango menor o que se agote en sí mismo sino que, por su faz múltiple, está dotada de una protección especialmente reforzada en la Constitución en la medida en que garantiza una opinión pública libre y es también cauce del pluralismo y de la misma democracia [...]"

Tot seguit es transcriuen els epígrafs més significatius de la *Guia editorial*, des de la perspectiva del servei públic; dels principis professionals; de l'atenció a la societat, i dels relatius als grups polítics i socials a la CCMA:

- **Servei públic**

Criteris (epígraf 1.1.1.2.1.)

Com a servei públic audiovisual, la CCMA reflecteix la diversitat, garanteix el pluralisme i la imparcialitat, i contribueix a afavorir la cohesió social i a expressar la identitat nacional de Catalunya.

- **Principis professionals**

Servei a la ciutadania (epígraf 1.1.1.2.3.)

La voluntat de servei a la ciutadania és el que impulsa la producció i emissió de continguts de la CCMA. Fomentem l'educació cívica, la participació democràtica, la solidaritat i l'esperit crític.

Dret a la informació (epígraf 1.1.1.2.4.)

La CCMA garanteix el dret a la informació de la ciutadania. Els mitjans de la CCMA prioritzen els continguts informatius i posem a l'abast de la societat una informació independent, plural i veraç.

- **Atenció a la societat**

Pluralisme (epígraf 1.1.2.5.1.)

El pluralisme consisteix en la capacitat dels mitjans de comunicació de representar un reflex fidel de la societat en tots els àmbits que la integren. Els nostres continguts mostren de la manera més àmplia possible la realitat i el conjunt dels valors que la societat considera que li són propis.

Els nostres mitjans serveixen el conjunt plural de la ciutadania i la representen. Totes les opinions hi poden trobar un lloc per expressar-se, en funció del seu interès informatiu, del pluralisme i de la seva representativitat, sempre que respectin els principis democràtics i de convivència.

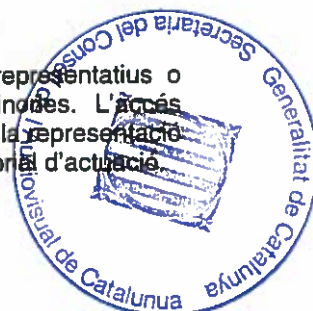
- **Grups polítics i socials**

Informació (epígraf 1.2.3.8.1.)

Informem sobre l'activitat política, social, econòmica, cultural i esportiva de grups, entitats i institucions amb incidència a Catalunya i el seu entorn de forma veraç, objectiva i equilibrada i respectant el pluralisme.

Accés (epígraf 1.2.3.8.2.)

Garantim l'accés als nostres mitjans dels grups polítics i socials més representatius o significatius, en aplicació dels nostres principis sobre pluralisme i minories. L'accés d'aquests col·lectius ciutadans es determina amb criteris objectius, com ara la representació parlamentària, la implantació política, sindical, social i cultural, i l'àmbit territorial d'actuació.

- 2) Per tractar aquesta qüestió, el programa convida, exclusivament, persones representants de partits i d'entitats de la societat civil favorables al procés sobiranista. No s'hi inclouen intervencions de persones representants de posicionaments contraris al sobiranisme.⁴ Igualment, el programa inclou un vídeo del President de la Generalitat, que també manifesta posicionaments sobiranistes.

La naturalesa discursiva mateixa del debat, entès com l'afirmació de la legitimitat per expressar idees democràtiques que valora la utilitat de la confrontació d'opinions, és una tipologia de format íntimament vinculat a la formació i existència d'una opinió pública lliure, concepte, aquest últim, que ha estat definit pel Tribunal Constitucional (per totes, STC 9/2007, de 15 de gener) com "[...] uno de los pilares de una sociedad libre y democrática. Para que el ciudadano pueda formar libremente sus opiniones y participar de modo responsable en los asuntos públicos, ha de ser también informado ampliamente de modo que pueda ponderar opiniones diversas e incluso contrapuestas".

A l'efecte d'aquesta anàlisi, tot i que els diferents actors participants en el debat es caracteritzen per representar partits i entitats que han defensat públicament posicionaments sobiranistes, no ho fan des de punts de vista necessàriament coincidents. Això no obstant, malgrat que s'observen opinions divergents pel que fa al desenvolupament del procés sobiranista, sí que es mostren coincidents en la necessitat d'executar-lo, sense que s'identifiqui cap participant en aquest debat que manifesti una opinió discordant amb el procés sobiranista –ni en el seu plantejament ni en la seva execució.

D'altra banda, la conductora del debat, la periodista Ariadna Oltra, en el comiat del programa, posa en coneixement de l'audiència la intenció d'ampliar el tractament de les eleccions al Parlament amb altres participants,⁵ sense que, més enllà d'aquesta mera manifestació d'intencions, informi sobre la temàtica de futures emissions seriades, planificades prèviament pel prestador públic CCMA, amb la finalitat de donar veu a persones de procedència política o d'àmbit professional o social que aportin sensibilitats o contrarestin plantejaments diferents al del programa emès.

la celebració de les eleccions municipals i la celebració de les properes eleccions al Parlament de Catalunya. [...]

En la introducció del programa: "És a aquests, als sobiranistes, als qui avui preguntem com veuen el procés després d'aquestes eleccions municipals i amb les eleccions als Parlament d'aquí a quatre mesos justos". [...]

En una intervenció en el decurs del programa (22.49 h): "Deixi'm dir aquí, perquè sobretot això, hi ha hagut debat especialment a la xarxa, que el plantejament amb criteri periodístic és: els sobiranistes que tenen full de ruta, en aquest cas partits com poden ser Convergència, Esquerra i la CUP, els sumem com a sensibilitats diferents en aquest sí a la independència en aquest debat, juntament amb dues de les entitats que han sortit al carrer en les últimes diades, no només, en aquest cas Òmnium i també la Assemblea Nacional Catalana. Per tant, el debat el fem amb diferents sensibilitats sobre aquest tema: el sobiranisme vist després de les municipals pels sobiranistes que estan pel sí a la independència"

⁴ Punt 4.2 de l'informe de continguts: "[...] En el programa participen diferents persones representants de partits polítics (CiU, ERC i CUP) i d'entitats de la societat civil (Assemblea Nacional Catalana i Òmnium Cultural).

Totes les persones que participen al debat es caracteritzen per representar partits i entitats que públicament han defensat posicionaments sobiranistes, tot i que des de punts de vista no necessàriament coincidents.

⁵ Punt 4.1 de l'informe de continguts: "[...] Moltes gràcies, Marta Rovira, Josep Rull, Muriel Casals, Jordi Sánchez, Isabel Vallat per haver vingut avui en aquest .Cat amb aquests sobiranistes parlant de sobiranisme, de sobiranisme, tot just després de les municipals, i d'aquí quatre mesos, el que dèiem, aquestes eleccions 27-S tindrem moltes oportunitats d'altres en aquest programa, de parlar amb altres protagonistes i actors

Així mateix, el *Manual d'ús* que integra el *Llibre d'estil* conté determinats epígrafs que resulten significatius en el tractament dels continguts i dels gèneres de la informació.

- **Tractament de la informació**

Objectivitat, imparcialitat i equilibri informatius (epígraf 2.1.1.4.1.)

Presentem els continguts informatius amb imparcialitat, sense prendre partit per cap opció i sense deixar-nos influir per les fonts que ens faciliten les notícies.

En temes en què hi ha punts de vista diferents o fins i tot confrontats, busquem opinions contrastades entre les veus més representatives. Si no hem pogut obtenir la versió d'una de les parts perquè ens l'ha denegada o per qualsevol altra circumstància, ho fem saber a l'audiència, especialment si això provoca un desequilibri informatiu [...].

La imparcialitat es basa en l'equilibri informatiu, que no és una successió acrítica d'opinions, sinó que consisteix a ponderar les valoracions sobre un mateix fet, situar-les en el seu context, explicar els motius que les originen i presentar-les en funció de la representativitat social, el prestigi o l'autoritat de qui les expressa

- **Gèneres de la informació**

Gèneres de la informació (epígraf 2.1.1.6.)

Explicuem l'actualitat aprofitant les possibilitats que ens ofereixen els diferents gèneres i formats tenint en compte el canal, el context, la situació i l'objectiu informatiu. Complementem la informació amb interpretació i opinió, de manera equilibrada, i busquem noves formes d'expressió per enriquir els nostres continguts.

Debats (epígraf 2.1.1.6.5.)

Els debats que programem tenen l'objectiu d'analitzar la realitat social des de punts de vista diferents.

Procurem que, en els debats, hi estigui representada la diversitat social i professional del nostre país i també que hi hagi paritat entre homes i dones.

Ens assegurem que els participants tenen un punt de vista rellevant en relació amb el tema que es tracta i que cap punt de vista significatiu en queda exclòs.

En cas que un punt de vista o una opció rellevant en el debat no hi sigui representat, ho fem saber a l'audiència i n'explicuem el motiu [...].

Permetem que totes les opinions s'expressin lliurement, excepte les que atempten contra els principis democràtics i la convivència.

Busquem entre els col·lectius professionals i socials noves veus que puguin aportar punts de vista diferents i evitem la presència reiterada de les mateixes persones en els debats. [...]

En aquest context, l'Informe 27/2015, de l'Àrea de Continguts, que analitza l'edició del programa *.Cat* emès el 28 de maig, assenyala el següent:

- 1) L'edició analitzada aborda el debat entorn de les eleccions al Parlament del 27 de setembre des de la perspectiva i el paper de les forces sobiranistes.³

³ Punt 4.1 de l'informe de continguts: "L'edició del 28 de maig de *.Cat* manifesta de manera explícita que vol abordar la percepció de l'estat del "procés" per les "forces sobiranistes" en la conjuntura política determinada per..."

Malgrat que aquestes eventuais o futures emissions tindrien la finalitat d'abastar un període de temps més ampli que permetés valorar l'observança o inobservança del principi de pluralisme, més enllà d'aquest programa concret –criteri que utilitza de forma reiterada aquest Consell en l'elaboració dels informes específics de pluralisme que periòdicament tramet al Parlament de Catalunya–, és cert que els judicis de valor formulats en l'emissió analitzada (“debat”), tot i que no són sempre coincidents, provenen únicament dels posicionaments dels partits polítics amb representació al Parlament de Catalunya i de les entitats més significatives que donen suport al procés sobiranista, circumstància que suposa, en si mateixa, una afectació en la pluralitat ideològica en el programa .Cat, emès el 28 de maig de 2015, contravenint les previsions del *Llibre d'estil* de la CCMA, especialment pel que fa al tractament de la informació en els debats.»

Per tot el que s'ha exposat, el Ple del Consell de l'Audiovisual de Catalunya adopta, per unanimitat, el següent

ACORD

1. Advertir que el debat realitzat en el programa .Cat, del dia 28 de maig de 2015 no compleix amb les disposicions del Llibre d'estil pel que fa a aquest tipus format, com a gènere d'informació, en l'anàlisi de la realitat social des de punts de vista diferents, donat que adoleix del respecte al pluralisme al qual s'ha d'ajustar la programació del prestador públic, com a principi bàsic recollit a la lletra b) de l'apartat 3 de l'article 26 LCA que estableix “Les missions del servei públic audiovisual de la Generalitat”.
2. Recordar a la CCMA, que el llibre d'estil conté els principis i directrius assumits pel propi prestador en garantia del compliment de les missions del servei públic, per la qual cosa és necessari que adequi la programació dels diferents canals a les seves previsions.
3. Notificar aquest Acord al prestador de serveis de comunicació audiovisual Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals, SA.

Barcelona, 15 de juliol de 2015

Roger Loppacher i Crehuet
President

Daniel Sirera Bellés
Conseller secretari següent

